

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Основне академске студије права	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Основне академске студије	
Назив предмета		Права личности	
Наставник (за предавања)		Проф. др Мирослав Лазић, доц. др Ивана Симоновић	
Наставник/сарадник (за вежбе)		Доц. др Ивана Симоновић, асс. Милица Вучковић	
Наставник/сарадник (за ДОН)			
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)	Изборни
Услов			
Циљ предмета	<p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ОСНОВНИМ ПОЈМОВИМА И КАТЕГОРИЈАМА ПРАВА О ЛИЧНИМ ПРАВИМА; УСВАЈАЊЕ И РАЗВИЈАЊЕ НАУЧНИХ САЗНАЊА, АКАДЕМСКИХ ВЕШТИНА И ПРАКТИЧНИХ СПОСОБНОСТИ У ТУМАЧЕЊУ И ПРИМЕНИ ПРАВНИХ ПРАВИЛА КОЈИМА СУ ЛИЧНА ПРАВА УРЕЂЕНА; РАЗУМЕВАЊЕ СМИСЛА, ЦИЉА И ЗНАЧАЈА ГРАЂАНСКОПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ЛИЧНИХ ПРАВА; РАЗУМЕВАЊЕ РАЗЛОГА И ЗНАЧАЈА НАРОЧИТИХ ЗАКОНСКИХ ГАРАНТИЈА ПОШТОВАЊА ЛИЧНОСТИ И ЛИЧНИХ ПРАВА; УПОЗНАВАЊЕ СА МЕТОДИМА ГРАЂАНСКОПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ЛИЧНИХ ПРАВА И ПРАВИЛИМА О ОДГОВОРНОСТИ ЗА ШТЕТУ ПРИЧИЊЕЊУ ПРИКРАЂИВАЊЕМ ЛИЧНИХ ПРАВА; СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЕВРОПСКИМ СТАНДАРДИМА ЗАШТИТЕ ЛИЧНИХ ПРАВА; ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ ЗАКОНОДАВНИХ ИЗМЕНА У ПОЉУ ГАРАНТИЈА И ЗАШТИТЕ ЛИЧНИХ ПРАВА (НА НАЦИОНАЛНОМ И ИНТЕРНАЦИОНАЛНОМ НИВОУ).</p>		
Исход предмета	<p>Савладавањем програма, очекује се да студент/студенткиња:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) стекне знања о појму, карактеристикама и врстама личних права; 2) схвати правну природу личних права и личноправног односа; 3) овлада појмовима и категоријама права о личним правима, усвоји стручну терминологију и адекватно је користи; 4) критички се односи према обавезама и овлашћењима субјеката личноправног односа; 5) разуме разлоге, циљ и значај нарочите правне заштите личних права; 6) продуби знање о основним појмовима одштетног права и претпоставкама одговорности за штету; 7) уме да примени законска правила којима су уређена лична права и њихова заштита; 8) разуме, прати и примењује релевантну литературу и нормативну грађу о личним правима; 9) поштује и примењује европске стандарде у заштити личних права; 10) буде мотивисан да стално учи и професионално се усавршава. 		
Садржај предмета			

Теоријска настава	Појам и карактеристике личних права. Лична права у упоредном праву. Извори права о личним правима (национални и међународни). Врсте личних права. Субјекти и објекти личних права. Садржина личних права. Структура личноправног односа. Стицање, трајање и престанак личних права. Вршење личних права. Ограничења личних права. Поједина лична права. Право на телесни интегритет. Право на живот. Право на слободу кретања. Право на част и углед. Право на приватност. Грађанскоправна заштита личних права. Судска заштита – превентивна и реактивна (поствентивна). Право на надокнаду штете. Поступак судске заштите. Европски стандарди заштите личних права. Самопомоћ.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Грађанскоправна заштита појединих личних права - субјекти, објекти поступак правне заштите – практично се вежбају анализом судских одлука домаћих судова и Европског суда за заштиту људских права. Поређењем домаће судске праксе са праксом Европског суда за заштиту људских права утврђују се достигнути стандарди у заштити личних права, предности и недостаци домаћег законодавства о гаранцијама и заштити личних права.			
Литература				
1	Р. Ковачевић Куштримовић, М. Лазић, <i>Грађанско право, Општи део</i> , Пунта, Ниш, 2008.			
2	Ј. Радишић, <i>Облигационо право, Општи део</i> , Номос, Београд, 2008.			
3	N. Gavella i dr., <i>Osobna prava, I dio</i> , Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2000.			
4	О. Станковић, <i>Новчана накнада неимовинске штете</i> .			
5	Закон о облигационим односима, “Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89, “Сл. лист СРЈ”, бр. 31/93. Закон о заштити података о личности, “Сл. гласник РС”, бр. 97/2008, 104/2009, 68/2012 – одлука Уставног суда, 107/2012. Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода. Одабране пресуде Европског суда за заштиту људских права.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
3	1			
Методe извођења наставe	Предавања. Вежбе. Семинари (презентација и дискусија задатих тема, теоријско-практичних проблема, семинарских радова, демонстрација наставе). Анализа судских одлука. Студије случаја. Индивидуалне консултације. Истраживачки пројекат (рад студената у истраживачким групама). Активан и интерактиван метод рада са студентима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	15	писмени испит		
практична настава	15	усмени испит	50	

колоквијуми	10			
семинари	10			
Списак тема по недељама				
1	Појам, назив и правна природа личних права. Место личних права у систему грађанских субјективних права.	Развој личних права. Лична права у упоредном праву (место, карактеристике, значај и заштита).	Карактеристике личних права.	
2	Извори права о личним правима. Општи и посебни извори права; међународни и национални извори права (Устав РС, међународне конвенције).	Европски правни инструменти заштите људских (личних) права. Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода.	Национално законодавство о личним правима и њиховој заштити – Закон о облигационим односима, Кривични законик, Законик о кривичном поступку, Закон о заштити података о личности, Закон о јавном информисању, Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Закон о полицији.	
3	Врсте личних права (опште лично право или посебна лична права).	Субјекти личних права (физичка лица, људски зачетак, умрла особа; правна лица).	Посебно о правном положају пацијената, испитаника у медицинским и научним огледима и особа са физичким или менталним хендикепом (рањивих особа).	Лична добра (појам, врсте и карактеристике).
4	Стицање, трајање и престанак личних права.	Вршење личних права.	Ограничења у вршењу личних права.	
5	Грађанскоправна заштита личних права.	Право на правну заштиту и личноправни захтеви (квазинегаторни захтев; захтев за утврђење; захтев за надокнаду штете; захтев	Судска заштита личних права. Заштита по Закону о облигационим односима.	Превентивна заштита (захтев да се уклони опасност од штете; захтев да се престане са повредом права личности).

		из стицања без основа).		
6	Грађанскоправна заштита личних права.	Реактивна - поствентивна заштита (захтев за надокнаду штете –основи и услови одговорности)		
7	Грађанскоправна заштита личних права. Судска заштита	Заштита личних права признавањем права на надокнаду штете. Појам и врсте штете.	Надокнада штете (материјалне и нематеријалне). Облици и сврха надокнаде. Натурална и новчана надокнада штете.	Надокнада материјалне и нематеријалне штете у случају смрти, телесне повреде, оштећења здравља. Надокнада материјалне и нематеријалне штете у случају повреде части и ширења неистинитих навода.
8	Грађанскоправна заштита личних права – поступак судске заштите.	Поступак заштите пред домаћим судовима. Оштећени и одговорно лице. Садржина тужбеног захтева.	Услови (претпоставке одговорности). Околности које искључују одговорност за проузроковану штету. Посебно о противправности и њеном искључењу ако је штета проузрокована у вршењу службене дужности.	Поступак пред Уставним судом (уставна жалба).
9	Заштита личних права гарантованих Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода.	Услови правне заштите. Садржина захтева подносиоца представке.	Поступак пред Европским судом за заштиту људских права.	Европски стандарди у заштити личних права.
10	Поједина лична	Право на	Садржина права на живот.	Правни статус

	права.	живот (појам, субјекти и објекат права).	Еутаназија и проблем постојања права на смрт.	прекобројних ембриона. Правно-етички аспекти тужби због нежељеног рођења (<i>wrongful birth</i>) и несрећног живота (<i>wrongful life</i>).
11	Поједина лична права.	Право на телесни интегритет (појам, субјекти и објекат права).	Садржина права на телесни интегритет.	Правна заштита права на телесни интегритет.
12	Поједина лична права.	Захвати у телесни интегритет обављањем медицинске делатности.	Захвати у телесни интегритет ради правосудних потреба. Захвати у телесни интегритет учешћем у спортским активностима.	Вршење родитељске дужности васпитања и неповредивост телесног интегритета деце.
13	Поједина лична права.	Право на слободу кретања (појам, субјекти и објекат права). Садржина права.	Захват у слободу кретања. Посебно о захвату у слободу кретања ради заштите особа са менталним хендикепом. Захват у слободу кретања ради заштите од заразних болести.	Заштита слободе кретања. Посебно о заштити у случају незаконитог задржавања, притварања и неоснованог лишења слободе.
14	Поједина лична права.	Право на част и углед (појам, субјекти и објекат права).	Садржина права на част и углед. Заштита права на част и углед.	Право на част и углед и делатност јавног информисања. Захвати у част и углед објављивањем неистинитих или увредљивих информација.
15	Поједина лична права.	Право на приватност (појам, субјекти и објекат права).	Садржина права. Посебно о праву на генетску приватност и приватност осталих медицинских података. Заштита права на	Право на властити лик. Право на властити глас. Право на личне записе и писма. Заштита права.

			приватност.	
--	--	--	-------------	--